

1980-2015 > Al meer dan 35 jaar! En je weet niet wat je ziet,
we doen tegenwoordig ook in .....RIET.

It Eibertshiem Jaarverslag

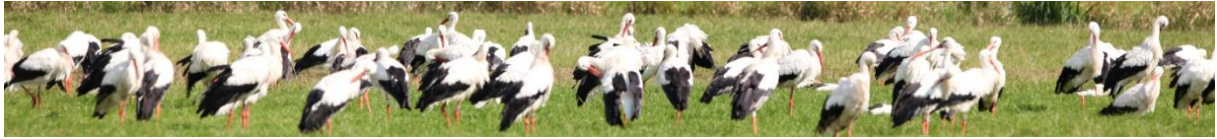
WWW.Ooievaars.nl of Facebook [Ooievaars.nl](https://www.facebook.com/Ooievaars.nl)

H.Folkertsma, april 2016.

2015

Jubileum.

In het afgelopen verslagjaar vierden we ons 35 jarige jubileum, zonder toeters en bellen maar wel in grote getale met de hoofdrolspelers, want de ooievaars doen het uitstekend.

In Earnewâld, in Friesland, in Nederland en ook in veel ons omringende landen. Hotspots in Friesland zijn natuurlijk Beetsterzwaag, Earnewâld, Tietjerk, Akmarijp en Spanga. Maar ook bijzonder mooi blijven de trouwe plaatsen zoals Veenklooster en Buitenpost, waar ook decennia geleden al ooievaars broedden. En dan natuurlijk, sinds de afgelopen 3 jaar Noardburgum, onze eerste ooievaar in de hoogspanning. Op andere locaties al heel gewoon maar hier moeten we er nog aan wennen.

In het maartnummer van ROOTS, worden de hotspots ook uitvoerig beschreven, zo ook de ooievaar zelf, want in het paspoort staat bij kenmerken: *wit lijf, zwarte slagpennen, rode snavel en poten. Spanwijdte circa 2 meter. Hij zweeft majestueus en grasduint elegant. Maakt een nest in hoge boom, op een dak, schoorsteen of op een door mensen gemaakt paalnest. Vooral dat majestueus zweven en elegante grasduinen, zijn treffend.*

Resultaten.

In 2015 hadden we een goed jaar en zowel in Earnewâld als in Beetsterzwaag hebben we in totaal ruim 75 jonge ooievaars van een ring voorzien. Het aantal jongen lag aanmerkelijk hoger maar we konden lang niet bij alle nesten komen, dus zodoende ringden we niet alle jonge vogels.

Wel is onze ringinspanning meer dan voldoende om op deze manier voldoende zicht te houden op de ontwikkeling rond de trek. Vooral doordat de nieuwe ringen veel beter leesbaar zijn krijgen we ook steeds meer terugmeldingen en kunnen we vooral ook zelf dit veel beter volgen door het aflezen van de ringen. En de mooie systemen zoals Griel geven ons dan pijlsnel de benodigde informatie. Dit jaar hebben we in juni weer een 75 jonge ooievaars van een ring voorzien. In Earnewâld waren 35 jongen en 29 hebben we geringd en in Beetsterzwaag 45 van de 63 jongen.

Opvallend.

In 2015 zagen we in Friesland in het najaar een opvallend verschijnsel. Op plaatsen waar we normaliter nooit ooievaars zien, werden nu in de maanden september tot december regelmatig ooievaars gezien. En dan niet alleen 3 of 4 maar ook groepen van 25 tot 30. Mogelijk is de muizenplaag hier mede debet aan want daardoor zien we meer bijzondere vogels op verrassende plaatsen. Bij Scharnegoutum trof ik onderstaande groep aan.

Nieuwe ontwikkeling.

Misschien wat verrast door de opmerking op de voorpagina, maar we doen echt in riet. In onze statuten staat dat we ons inzetten voor vogels, de ooievaar in het bijzonder. Omdat het met de ooievaar goed gaat hebben we gemeend ons ook te moeten richten op mogelijk andere soorten, waar we min of meer verwant mee zijn door de ooievaar of door onze ligging in Earnewâld. Ons zompige laagland moet vroeger een paradijs zijn geweest voor de roerdomp en andere moerasvogels. Nu staat deze reigerachtige op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Vanuit het actieplan Bedreigde Vogels hebben we een impuls willen geven voor de aanzet tot nieuwe initiatieven om de roerdomp (en ook andere moerasvogels) bescherming te bieden. Rietland en roerdompen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Maar niet elk stukje rietland kan de roerdomp bekoren. En daarom hebben we op verzoek van It Fryske Gea, het project realisatie waterriet omarmt.

En de realisatie van waterriet is nodig omdat door het wegvallen van de natuurlijke peildynamiek in het watersysteem van de Friese boezem in de Alde Feanen waterrietvelden vrijwel geheel zijn verdwenen. Dergelijke waterrietvelden zijn cruciaal als leefgebied voor veel kwetsbare en bedreigde Natura 2000-soorten en als katalysator voor een goede waterkwaliteit. Om waterriet in het gebied terug te krijgen en duurzaam te behouden is de introductie van peildynamiek op lokale schaal noodzakelijk. In de meeste moerasgebieden is dat zeer moeilijk te realiseren. Eén van de manieren om dit in de Alde Feanen terug te krijgen is de volgende: In de Alde Feanen is er de unieke mogelijkheid voor het herstel van waterrietvelden in een vijftal voormalige graslandpolders, die op verschillende momenten in de tweede helft van de vorige eeuw door de boeren zijn verlaten en die vervolgens onder water zijn gelopen. In deze voormalige polders, die in grootte variëren van 2-20 ha en met een waterdiepte tussen 30-150 cm, ontbreken nu waterplanten en waterriet vrijwel geheel. Omdat de kades van de polders nog grotendeels intact zijn en de bodem klei bevat (gunstig voor rietgroei) liggen hier uitstekende mogelijkheden om op een eenvoudige wijze een grote oppervlakte waterriet te creëren midden in het moerasgebied. Door een eveneens eenvoudig en extensief beheer (periodiek droogzetten) kan deze oppervlakte waterriet duurzaam behouden blijven.

Onze verwachting van dit project is dat in vijf voormalige graslandpolders op een oppervlakte van ca. 50 ha water en rietvegetaties ontstaan, met op de diepste plaatsen ondergedoken en drijvende waterplanten. De waterriet vegetaties blijven met een eenvoudige inrichting en een eenvoudig, extensief uit te voeren (peil)beheer duurzaam in stand. Voor watervogels zullen de rietvegetaties na het onder water zetten, als voedselbron kunnen dienen. Daarom kan de oppervlakte waterriet in de polders jaarlijks weer kleiner worden, afhankelijk van de graasdruk, de waterdiepte en de dichtheid van het riet. In de praktijk moet blijken hoe snel dat hier gaat en wanneer wordt besloten om de polders weer in peil te laten zakken om het riet opnieuw uit te laten lopen. Bij de inrichting in deze gebieden wordt er voor gezorgd dat er ook enkele

diepere delen ontstaan, zodat bij latere peilverlagingen vissen zich in deze diepste delen kunnen terugtrekken.

Wanneer in één van de polders het peil opnieuw verlaagd wordt om rietgroei te stimuleren, gebeurt dat in fase met de andere polders, zodat altijd een grote oppervlakte waterriet midden in het moerasgebied beschikbaar is. In de waterrietvelden ontstaat duurzaam broed, foerageer en leefgebied voor belangrijke aantallen van kwetsbare en bedreigde Natura 2000-soorten als Roerdomp, Bruine kiekendief, Snor, Porseleinhoen, Bittervoorn, Kleine modderkruiper en dergelijke. Door het gerealiseerde waterriet na ontwikkeling in verbinding te stellen met het aansluitende petgatengebied (boezempeil) wordt de waterkwaliteit positief beïnvloed. Hierdoor verbeteren ook de omstandigheden voor watervegetaties in de Alde Feanen op termijn is de verwachting.

Waar wordt 'realisatie van waterriet' uitgevoerd?

In 2 gebieden is de verwachting dat hier door het hedendaagse beheer al geschikte rietvelden zullen ontstaan en voor de overige 3 gebieden is het nodig om riet in de polders te ontwikkeling te weten:

1. Headammen
2. Lytse Saiterpolder
3. Koaiskrite

In totaal hebben we 15.000€ uitgetrokken voor de ontwikkeling van deze rietvelden en we hopen daarmee geschikt rietland te creëren voor deze intrigerende vogel.

Tot slot.

Het kan zijn dat onze “koerswijziging” vragen op roept, maar ik zou het niet eens een koerswijziging durven noemen, hooguit dat we een paar piketpaaltjes verplaatsen en ja, wij vinden het eigenlijk ook wel spannend. Maar voor alle duidelijkheid, we zijn glashelder, de ooievaar is en blijft voor ons nummer 1. Maar in heel ons leven hangt nu eenmaal alles met alles samen. Als ik een trampoline koop voor mijn kinderen genieten die van de burens daar ook van. Als wij iets doen voor de ooievaar liften andere vogels daar op mee en zo is het ook met onze inzet voor de roerdomp. Sommigen zullen zeggen, het stelt niks voor, het is te klein en dit is misschien niet eens een druppel op een gloeiende plaat. Let wel, wij kiezen bewust voor die druppel. (Dat hebben we 35 jaar geleden wat de ooievaar betreft ook gedaan) En Vogelbescherming is dat met ons eens, zie de brochure www.vogelbescherming.nl/roerdompbrochure. Ook zij vinden dus dat alles met alles samenhangt. Modern geklets??

Op 12 januari 1854 sprak Chief Seattle: U moet uw kinderen leren dat de grond onder onze voeten de as van onze grootvader is. Leer ze eerbied voor de aarde, vertel ze dat de aarde vervuld is van de levens van onze voorouders. Dat de aarde onze moeder is, de aarde behoort niet aan de mens, de mens behoort aan de aarde. De mens heeft het web van het leven niet geweven, hij is er slechts een draad van. Wat hij met het web doet, doet hij met zichzelf, want alles hangt met alles samen!

We hopen dan ook dat u dit verslag ervaart als een soort van hapje. Een hapje nieuws over de ooievaar, een hapje goede voornemens, en mogelijk een hapje idealisme. Eet smakelijk!

